

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

Dato: 13. marts 2013
Enhed: Sundhedsjura og læ-
gemiddelpolitik
Sagsbeh.: SUMMSB
Sags nr.: 1011098
Dok nr.: 1156899

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg har den 12. februar 2013 stillet følgende spørgsmål 1 (L 125) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jane Heitmann (V).

Spørgsmål 1:

"Vil ministeren oplyse antallet på henholdsvis kræfttilfælde, allergiske reaktioner samt betændelsestilstande, der er registreret i forbindelse med brug af tatovørblæk?"

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet nedenstående udtalelse fra Miljøministeriet, hvortil jeg kan henholde mig:

"Miljøministeren har forelagt spørgsmålet til Miljøstyrelsen, der har oplyst følgende:

Miljøstyrelsen er ikke bekendt med, at der foretages systematiske registreringer af sundhedsskader efter tatoveringer.

Der er flere og flere, der får lavet tatoveringer. I dag har hver ottende dansker en tatovering. Derfor er det relevant at vide, om de indeholder problematiske kemiske stoffer i en mængde, der kan give anledning til sundhedsmæssige problemer. Miljøstyrelsen iværksatte i 2010 en undersøgelse af tatoveringsfarver på det danske marked. Undersøgelsen viste, at der var en lang række allergi- og kræftfremkaldende stoffer i tatoveringsfarverne, hvoraf nogle f.eks. allerede er forbudt i tøj.

Kræft

Generelt set er det yderst vanskeligt at påvise en sammenhæng mellem forekomst af kræft og konkrete livsstilsfaktorer, som fx at man vælger at få en tatovering. Der kræves undersøgelser med et meget stort antal personer, hvor alle øvrige potentielle kræftfremkaldende faktorer er kendte, for at man kan pege på en given konkret årsag.

I forhold til tatoveringer, er der ikke noget reelt grundlag at foretage denne vurdering på, da der ikke findes registreringer af sammenfald af kræfttilfælde, og om man har en tatovering. Dog kan flere af stofferne i tatoveringsfarver, bl.a. urenheder og nedbrydningsprodukter øge risikoen for kræft, hvis de optages i kroppen. Miljøstyrelsen har derfor gennemført en risikovurdering, som er baseret på internationalt anerkendt metode til vurdering af risiko fra kemiske stoffer.

Allergiske reaktioner og betændelsestilstande

Videncenter for Allergi har indhentet oplysninger fra nogle af de større hudafdelinger og hudklinikker i Danmark. Her er samlet registreret 14 personer i 2012 med en hudreaktion i deres tatovering - men i ingen af tilfældene var der tale om allergi.

I en større spørgeskemaundersøgelse fra 2012, hvor der indgik mere end 2000 borgere, svarede 6,5 % af de tatoverede, at de havde oplevet udslæt, eksem, betændelse eller sår i en eller flere tatoveringer. 0,7 % af de adspurgte personer havde fået en tatovering fjernet pga. hudproblemer.

Betændelsestilstande i tatoveringer behandles normalt i det almindelige sundhedssystem dvs. ved henvendelse til sin egen læge, og evt. en hudlæge.”

Jeg har desuden indhentet nedenstående udtalelse fra Sundhedsstyrelsen, hvortil jeg også kan henholde mig:

Der findes ikke landsdækkende data over tatoveringsskader i Danmark, der kan besvare dette spørgsmål.

Bispebjerg Hospitals Hudafdeling har oprettet en specialiseret tatoveringsklinik og samler erfaring på området. Klinikken blev oprettet, da man i løbet af ca. 2 år havde ca. 100 tilfælde af nyhenviste patienter med sværere komplikationer til tatoveringer. På den baggrund opstod et ønske at skærpe diagnostik, behandling og viden i området.

Det vurderes, at 13 % af den danske voksenbefolkning svarende til 600.000 personer er tatoverede.

I forhold til *farvestofferne* er der manglende produktsikkerhed både hvad angår farvernes kemiske sammensætning, renhedsgrad og deklaration. Vedr. ikke-infektiøse komplikationer er rød farve (azofarvestof) et problempigment – da dette forårsager over 90 % af de sværere komplikationer. Endvidere er produkternes manglende sterilitet og konstaterede hyppige indhold af sygdomsfremkaldende bakterier en kilde til infektioner.

Ikke-infektiøse komplikationer

Det er Sundhedsstyrelsens vurdering, at hovedparten af de komplikationer, der ses i forbindelse med tatovering skyldes en *reaktion over for de anvendte farvestoffer*, da de både kan være kilde til betændelse og kan medføre allergiske reaktioner.

Det er fra Bispebjerg Hospital oplyst, at op i mod 25 % af alle tatoverede vil opleve en reaktion af en eller anden art fra mild til svær, typisk gener eller lette komplikationer med hævelse og kløe i perioder. Af tatoverende må 8 % dække tatoveringen ved udsættelse for sol.

Efter en tatovering vil der oftest ses en akut inflammatorisk (betændelseslignende) reaktion på grund af selve nålestikket og farvestofferne. Denne umiddelbare reaktion, forsvinder oftest af sig selv i løbet af 2-12 uger og er en forventelig bivirkning ved en tatovering.

En videnskabelig artikel skriver, at når den akutte inflammatoriske reaktion på tatovering først har fortaget sig, så er den hyppigst observerede reaktion ved tatovering, *allergisk* overfølsomhed overfor et farvestof.

Risikoen for allergisk reaktion i tatoveringer, specielt i røde tatoveringer baseret på azofarvestof, opfattes generelt som et stort problem. I dag er langt de fleste dermatologiske komplikationer - over 90 % - i røde tatoveringer. Allergierne kan give kroniske hævelser, knudedannelser (granulomer), skællen, rødme, kløe og evt. smerte, der kan forstyrre søvnen, og som ikke kan behandles med kortisoncremer, kløestillende midler eller laser. Hovedbehandlingen er kirurgisk med fjernelse af mest mulig pigment evt. ved at tatoveringen skæres bort, og området dækkes med hudtransplantat.

Ved de kraftigere allergiske reaktioner opstår der dybe sår i huden, væskende og smertende uden heling. Disse behandles kirurgisk med bortskæring af tatoveringsområdet, så alt pigmentet kommer ud.

I et enkelt tilfælde har en yngre patient fået amputeret sit ben på grund af en tatovering, der gik fra ankel til hofte, og som forårsagede konstante dybe sår-dannelser og koldbrand. Patienten reagerede på den røde farve i tatoveringen. Pigmentet havde spredt sig i kroppen, og sårhelingen blev generelt forringet i hele hans hud. Erfaringen er, at selvom svære komplikationer er sjældne, set i relation til hyppigheden af tatoveringer i Danmark, så skaber de alligevel enkelte alvorlige tilfælde af invalidering blandt unge personer.

Der er i litteraturen beskrevet forskellige former for *hudkræft* i tatoveringer (basalcellecarcinomer, spinocellulære carcinomer og maligne melanomer). Man kan ikke udtale sig med sikkerhed om årsagen til disse kræftsvulster, men nogle af pigmenterne er mistænkt for at være kræftfremkaldende. Gennem årene er der kun rapporteret lidt under hundrede tilfælde af hudkræft i tatoveringer, og konsensus er, at disse kræfttilfælde formentlig er udtryk for et tilfældigt sammenfald, da hudkræft i ikke-tatoveret hud er en meget almindelig kræftform. Der er beskrevet et tilfælde af lymfekræft (lymfom) opstået i en tatovering, og der kan også opstå kraftige inflammationstilstande, der minder om lymfom, såkaldt pseudolymfom, men som er klinisk godartede.

Infektiøse komplikationer

I Danmark vurderes de *infektiøse komplikationer* at være lokale infektioner med almindelige hudbakterier samt smitsom leverbetændelse. Det kan ses smitte med forskellige former for infektioner ved tatovering. Infektionerne kan skyldes bakterier, vira og svampeorganismer. Disse opstår grundet dårlig hygiejne, bakteriefyldte farver, urent udstyr inkl. nåle, og manglende pleje af tatoveringen efter denne er blevet lavet. Smitsom leverbetændelse vurderes at være en yderst sjælden, men alvorlig komplikation."

Med venlig hilsen